

College voor Toetsen en Examens

JAARVERSLAG 2022 COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

INHOUD

Opdracht College voor Toetsen en Examens	4
Organogram College voor Toetsen en Examens	5
Leeswijzer	6
1. HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS IN 2022	7
'Ik houd van de dynamiek van het onderwijs'	
Pieter Hendrikse in gesprek met John van der Vegt	10
'Een kijkje in de keuken van de Centrale Eindtoets'	
Peter Jakobs, vaststellingscommissielid rekenen Centrale Eindtoets po	14
'De sfeer tijdens de examenperiode is heel bijzonder'	
Madeleine Vliegthart, voorzitter vaststellingscommissie wiskunde vmbo	16
'Zorgen dat leerlingen de cijfers krijgen die passen bij hun geleverde prestaties'	
Jacqueline Wooning, programmamanager Normering	18
'Contacten met het werkveld aanhalen'	
Linda van Abeelen, clustermanager mbo	20
'Wij doen er alles aan om een kandidaat examen te laten doen.'	
Frank de Bruin, docent wiskunde en algemeen secretaris Staatsexamens voortgezet onderwijs	22
'Voor deze functie is het prettig dat ik de doelgroep goed ken'	
Merel Dirkx, clustermanager Staatsexamen Nederlands als tweede taal (Nt2)	24
2. TAKEN, FEITEN EN CIJFERS	26
2.1 Centrale Eindtoets po	27
2.2 Centrale examens vo	28
2.3 Staatsexamens vo	30
2.4 Centrale examens mbo	32
2.5 Staatsexamens Nt2	33
2.6 Communicatie en dienstverlening	34
2.7 Juridische zaken	36
3. FINANCIËLE EN PERSONELE JAARRAPPORTAGE 2022	40
3.1 Financiële rapportage	41
3.2 Personele Rapportage	44

OPDRACHT COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Diploma's in Nederland zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op landelijke, centrale examens. Het vertrouwen van vervolgopleidingen en werkgevers in diploma's is onder meer afhankelijk van de kwaliteit van die examens.

Als College voor Toetsen en Examens (CvTE) zorgen we voor centrale examens en toetsen die dat vertrouwen waard zijn. Vanuit de gedachte 'van, voor en door het veld' werken we nauw samen met mensen uit het onderwijs, zoals docenten, leerkrachten en examensecretarissen.

Het CvTE is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). Het voert zijn taken uit onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De volgende toetsen en examens behoorden in 2022 tot het takenpakket van het CvTE:

- de Centrale Eindtoets primair onderwijs
- de centrale examens voortgezet onderwijs
- de Staatsexamens voortgezet onderwijs
- de centrale examens Nederlandse taal en Engels in het mbo
- de Staatsexamens Nederlands als tweede taal (Nt2)

COLLEGE

Het College bestaat uit een voorzitter en zes tot acht leden. Voor ieder lid van het College is er ook een plaatsvervanger. De leden zijn afkomstig uit de verschillende onderwijssectoren.

Het College zet de koers uit, stelt wettelijke regelingen vast en kan de bewindslieden bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van (ongevraagd) advies voorzien. Het College legt verantwoording af aan de minister. Dat doet het College onder meer met dit jaarverslag.

Het College is in 2022 vijf keer (online) bij elkaar geweest. Leidraad voor de bijeenkomsten is de jaarlijkse bestuursagenda van het College.

Gedurende het jaar richt het College zich op de uitvoering van de wettelijke taken en de sturing daarop. Ook reflecteert het College op lopende en nieuwe ontwikkelingen. Aan het eind van het cursusjaar evalueert het College zijn bestuursagenda en toetst het de behaalde resultaten aan de maatschappelijke opdracht en visie. Ten slotte maakt het College een analyse van de beoordeling door de toezichthouder, de Inspectie van het Onderwijs. Het College gebruikt de gerapporteerde resultaten om de uitvoering van de examenprocessen te verbeteren.

LEDEN VAN HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

op 31 december 2022

Voorzitter

De heer drs. J. (John) van der Vegt MPM

Leden

Mevrouw. dr. C.M.T. (Karen) Peters (po)
Mevrouw Y. (Yvonne) van Zijl MEd (docent vo)
De heer mr. T.G.M. (Theo) Bekker (vo)
Mevrouw A. (Andrea) Kaim-Lamers (mbo)
De heer drs. H. (Huug) de Deugd (hbo)
De heer dr. mr. A.M.L. (Sander) Jansen (wo)

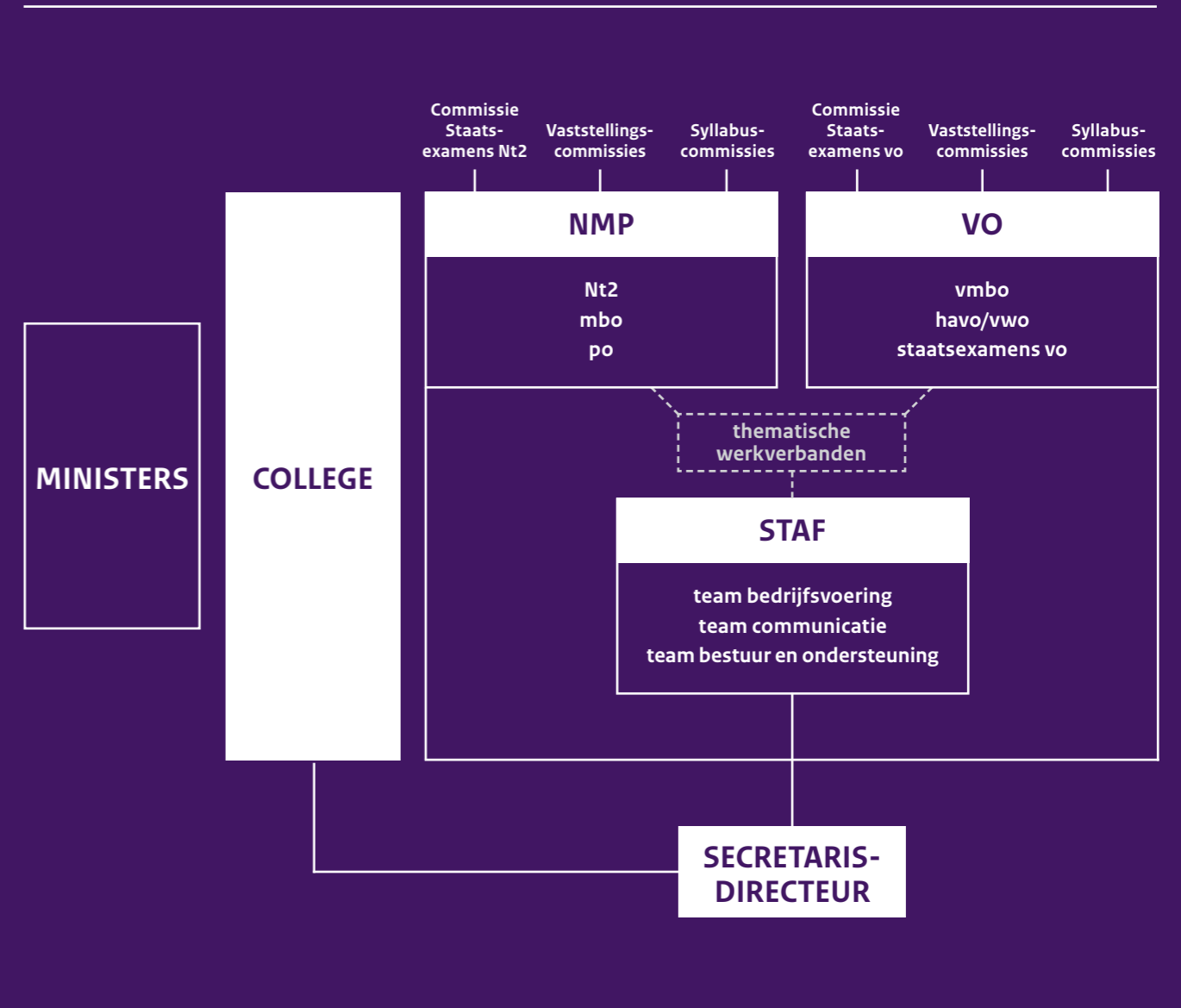
Plaatsvervangende leden

Mevrouw. mr. C.W.M. (Carin) Zandbergen MEd (po)
De heer drs. W.B. (Wiebo) Spoelstra (vo)
Mevrouw drs. M.A. (Afke) Jansen (docent vo)
Mevrouw dr. D.J.M. (Dominique) Majoor (mbo)
De heer drs. R.W. (Robert) Zoutendijk (hbo)
Mevrouw dr. M.M. (Monique) Scheepers (wo)

Secretaris-directeur

De heer dr. M. (Marc) Spierings

ORGANOGRAM COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

LEESWIJZER

Het jaarverslag 2022 van het College voor Toetsen en Examens (CvTE) bestaat uit drie hoofdstukken. In hoofdstuk 1 blikt onze voormalig voorzitter Pieter Hendrikse met zijn opvolger John van der Vegt terug op 2022 en komen verschillende mensen die betrokken zijn bij ons werk aan het woord. Daarvoor maken we gebruik van interviews. Deze interviews zijn ook te lezen op CvTE.nl. Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving per sector van de reguliere (wettelijke) taken en de geboekte resultaten daarin in 2022. De financiële en personele rapportage over 2022 vormt hoofdstuk 3.

1. HET COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS IN 2022

Voor het derde jaar op rij hadden we te maken met corona en maatregelen als gevolg daarvan. De centrale examens voortgezet onderwijs gingen wel door, maar net als in 2021 in aangepaste vorm. Ook de Centrale Eindtoets werd weer afgenomen. In het mbo werden de afnameperiodes opnieuw verruimd, zodat instellingen zoveel mogelijk de kans hadden om hun studenten examen te laten doen. Voor de Staatsexamens vo was 2022 wederom een intensief jaar. Bij de Staatsexamens Ntz bereidden we ons voor op nieuwe kandidaten na invoering van de nieuwe Wet Inburgering van 1 januari 2022.

Dat is waar we het voor doen, als College voor Toetsen en Examens: dat alle leerlingen, studenten en kandidaten de kans krijgen om te laten zien wat ze kunnen.

A photograph of two men shaking hands in front of a building entrance. The man on the left is wearing a grey patterned suit jacket, a white shirt, and a dark tie. The man on the right is wearing a blue patterned suit jacket, a white shirt, and glasses. They are both smiling. The building behind them has a dark door with a decorative top and a sign that reads "COLLEGE VOOR TOETSSEN EN EXAMENS". There are windows with black shutters on either side of the door. A bicycle is parked on the right side of the image. A purple diagonal graphic is overlaid on the bottom left corner.

**PIETER
HENDRIKSE
IN GESPREK
MET JOHN
VAN DER VEGT**

‘IK HOUD VAN DE DYNAMIEK VAN HET ONDERWIJS’

Voormalig voorzitter Pieter Hendrikse ging vlak voor zijn vertrek in gesprek met John van der Vegt, de nieuwe voorzitter van het College voor Toetsen en Examens

Welkom John, in dit gesprek, maar bovenal bij het College voor Toetsen en Examens. Om maar met de deur in huis te vallen, kan je iets vertellen over je achtergrond en je drijfveren? Waarom heb je voor het onderwijs gekozen?

Waarom het onderwijs? Ik denk vooral vanuit maatschappelijke betrokkenheid en omdat ik betekenisvol wil zijn. In mijn jongere jaren ben ik met vrienden een bedrijf gestart. Heel leerzaam en leuk om te doen, maar de commerciële kant was het niet voor mij. Ik houd van de dynamiek van het onderwijs. Na de pedagogische academie ben ik begonnen in het primair onderwijs.

Maar je bent niet in het basisonderwijs gebleven, toch?

Nee, ik heb ook in het voortgezet onderwijs en het mbo gewerkt. Maar vooral als bestuurder. Ik ontdekte dat ik de meeste affiniteit heb met de organisatorische, bestuurlijke kant van het onderwijs; achterhalen hoe je processen verbetert. Ik heb ook nog een tijd in het openbaar bestuur gewerkt, als directeur/gemeentesecretaris. De kennis die ik daar opdeed kon ik ook in onze sector toepassen toen ik benoemd werd tot bestuursvoorzitter van de Almeerse Scholen Groep. Daar kwam ik met het vmbo in aanraking en dat beroepsgerichte onderwijs trok me. Dat gaf me later de impuls om over te stappen naar het mbo.

Dat trekt je dus meer dan het funderend onderwijs (basis- en voortgezet onderwijs samen)?

Ja, eigenlijk wel, al zouden scholen idealiter een mix moeten zijn. Een brede scholengemeenschap waar leerlingen tot circa 14 jaar theorie- én praktijkvakken volgen, blijft mijn ideaal, ook al ligt dat nog ver in het verschiet. Het leuke aan werken in het mbo vind ik de pragmatische kant: het doen, niet alleen praten. Op zoek naar direct resultaat. Bovendien sta je meer in de samenleving. Je hebt veel contact met bedrijven, gemeenten, ziekenhuizen. Soms levert dat pittige discussies op over waarom we dingen doen zoals we ze doen, maar het leidt ook tot een grote bereidheid bij partners om mee te doen of mee te investeren.

Jouw kennis van de drie sectoren po, vo en mbo geeft je interessante bagage die jou ongetwijfeld van pas gaat komen als voorzitter van het CvTE. Waarom heb je gekozen voor deze functie bij het CvTE?

Tot voor kort had ik nauwelijks met het CvTE te maken, maar tijdens corona kreeg ik via de MBO Raad contact met het CvTE-bureau over het oprekken van de tijdvakken voor de centrale examens in het mbo. Dat werd snel opgepakt en goed geregeld. Een aangename ervaring dus. Ook de rol die het CvTE speelt rond normering vind ik belangrijk: de hoge standaard die wij in Nederland hebben, moeten

we absoluut vasthouden. Dat betekent overigens niet dat we alleen de cijfers heilig moeten verklaren. Het is inderdaad boeiend dat bij het CvTE de drie sectoren po – vo – mbo waarin ik gewerkt heb weer terugkomen en natuurlijk ga ik me nog verdiepen in wat er binnen die sectoren in de afgelopen jaren veranderd is en wat er bij de Staatsexamens Ntz allemaal gebeurt aan nieuwe ontwikkelingen. Ik hoop in mijn rol als voorzitter de verbinding tussen de sectoren te kunnen versterken. Die voorzittersrol ligt mij het best. Om met de woorden van Job Cohen in zijn tijd als burgemeester van Amsterdam te spreken: ik wil ‘de boel graag bij elkaar houden’. Niet dat ik bang ben voor een stevige discussie, maar ik ben wel altijd gericht op resultaat.

Kun je al aangeven welke ambities je hebt als voorzitter van het CvTE; waar wil je een bijdrage aan leveren?

Ik ga de eerste maanden onderzoeken wat voor het CvTE de uitdagingen zijn: daarbij denk ik bijvoorbeeld aan de (verdere) digitalisering van examens, hoe we sterk kunnen blijven in goede vo-examens, onze rol bij de recente ontwikkelingen in het primair onderwijs met de overgang van een eindtoets naar een doorstroomtoets, de ontwikkelingen bij de Staatsexamens Ntz, maar ook de speelruimte die het CvTE heeft ten opzichte van zijn partners zie ik als een mooie uitdaging. Er zijn er vast nog meer. Kortom, ik zal eerst inventariseren, dan prioriteren en doelen vastleggen.

Heb je ook al een beeld bij de Verbeteragenda Staatsexamens vo? De Staatsexamens zijn ooit opgezet voor leerlingen die niet in het reguliere onderwijs eindexamen konden doen. Ook in het voortgezet speciaal onderwijs doen veel examenleerlingen inmiddels Staatsexamen. De Staatsexamens vo zijn een fantastisch vangnet, maar het beroep erop is inmiddels zo groot geworden, dat de uitvoering in de knel komt.

Eigenlijk heb ik daar nog geen goed beeld van, Pieter. Dat is een onderdeel waar ik tot nu toe weinig mee te maken heb gehad. Wat ik wel kan opmerken is dat het vaker gebeurt dat aanvankelijke uitzonderingen omvangrijker worden; als dat gebeurt moet je je de vraag stellen of ‘de oplossing’ binnen de gehanteerde systematiek nog wel logisch is.

Iets anders, John, is de veranderende taakstelling voor het CvTE ten aanzien van het primair onderwijs. Je stipte het net al even aan. Van aanbieder naar kwaliteitsbewaker. Hoe kijk je daar tegenaan?

Je komt dan als CvTE meer in een toezichthoudende rol, maar ook weer niet helemaal. Onze rol is een boeiende uitdaging, die niet makkelijk zal zijn. Wat mij betreft moeten we het in ieder geval niet te ingewikkeld maken. Het gaat erom dat de basisscholen kunnen rekenen op een gedegen, objectief toetsadvies voor hun groep-8-leerlingen.

Meer dan genoeg uitdagingen voor je, John.

Ja, en in het begin zal het voor mij zeker wennen zijn. In het mbo zit je heel direct aan het stuur. Je maakt beleid en voert het ook uit voor 20.000 studenten. Bij het CvTE is je werkveld breder met meer actoren. De afstand tussen beleid en uitvoering is groter; je kunt die twee wel scheiden, maar zonder goede uitvoering heb je ook geen goed beleid.

Helder! Dank voor dit gesprek. Wat we doen bij het CvTE raakt bijna iedereen. Er staat veel op de agenda, en ik hoop dat je net als ik heel veel genoeg en plezier gaat beleven aan deze bijzondere, unieke klus. Dat gun ik je van harte. Ik heb het de afgelopen acht jaar in ieder geval als een zeer verantwoordelijke én inspirerende opdracht ervaren.

PIETER HENDRIKSE

Pieter Hendrikse was sinds 1 oktober 2014 voorzitter van het College voor Toetsen en Examens. Hij nam afscheid op 1 oktober 2022.

JOHN VAN DER VEGT

John van der Vegt is sinds 1 oktober 2022 voorzitter van het College voor Toetsen en Examens. Tot 1 februari 2023 was hij ook nog bestuursvoorzitter van ROC Twente.

EEN KIJKJE IN DE KEUKEN VAN DE CENTRALE EINDTOETS PETER JAKOBS, VASTSTELLINGS- COMMISSIELID REKENEN CENTRALE EINDTOETS PO

Na de lerarenopleiding startte Peter Jakobs ruim twaalf jaar geleden als fulltime leerkracht aan het huidige IKC Juliana in Barneveld. Inmiddels werkt hij drie dagen als leerkracht van groep 8; de rest van de tijd is hij teamleider bovenbouw en lid van het managementteam. De combinatie van lesgeven, leidinggeven en coördineren bevalt hem: ‘Meedenken en meebeslissen maken het werk uitdagender.’

Peter kwam in aanraking met het College voor Toetsen en Examens (CvTE) bij de introductie van referentieniveaus rekenen in het primair onderwijs. Toen de verplichte eindtoets in 2015 in het basisonderwijs werd

“

We werken langere tijd vooruit. De opgaven voor de Centrale Eindtoets 2022 hebben we al in 2019 vastgesteld.

”

ingevoerd en het CvTE verantwoordelijk werd voor de Centrale Eindtoets, solliciteerde hij op de vacature van lid van de vaststellingscommissie rekenen voor de Centrale Eindtoets po. ‘Het vak rekenen heeft me altijd geboeid.’

Peter: ‘Ik ben een lid van het eerste uur. De commissie bestaat uit vijf leden: twee ‘werkvelddeskundigen’, twee leden met een meer onderwijskundige achtergrond en een voorzitter. Dat is een goede combinatie; als leerkracht heb je zicht op hoe leerlingen opgaven maken en waar valkuilen zitten.’

Door de jaren heen zijn de werkzaamheden vrij stabiel gebleven. ‘Ons hoofddoel is vooraf controleren of de opgaven die leerkrachten bij Cito voor het CvTE maken, qua context en gevraagde informatie passen bij de doelgroep. De opgaven over rekenen moeten rekenen toetsen en niet begrijpend lezen.’

De vaststellingscommissie vergadert zo’n zes keer per jaar. Digitale of fysieke bijeenkomsten die een dagdeel in beslag nemen. ‘Daar komt nog een vergelijkbare voorbereidingstijd bij. Je maakt de opgaven thuis en je inventariseert je vragen en twijfels. Tijdens vergaderingen bespreken we die. Over het algemeen zitten we op één lijn. Bij twijfel keuren we een opgave af. Soms vragen we Cito om die aan te passen, soms besluiten we om

‘m definitief in de prullenbak te gooien. We werken langere tijd vooruit. De opgaven voor de Centrale Eindtoets 2022 hebben we al in 2019 vastgesteld.’

Een blik achter de schermen

Als leerkracht weet Peter maar al te goed dat taal en rekenen, de vaardigheden die de Centrale Eindtoets toetst, maar een deel zijn van wat leerlingen in hun mars hebben: ‘De eindtoets maakt deel uit van de overgang naar het middelbaar onderwijs, maar daar komt veel meer bij kijken. Dat neem je mee in het schooladvies dat we geven voordat de eindtoets wordt afgenomen.’ Dat neemt niet weg dat Peter nut en noodzaak van een verplichte eindtoets onderschrijft.

‘We hebben een prettig team, het samenwerken verloopt heel plezierig. Het is goed om meer te weten wat er achter de schermen gebeurt en ook vanuit het basisonderwijs een kijkje in de keuken te nemen. Die ervaring neem ik mee en deel ik met collega-leerkrachten’.

“

De eindtoets maakt deel uit van de overgang naar het middelbaar onderwijs, maar daar komt veel meer bij kijken. Dat neem je mee in het schooladvies dat we geven voordat de eindtoets wordt afgenomen.

”

‘DE SFEER TIJDENS DE EXAMEN- PERIODE IS HEEL BIJZONDER’ MADELEINE VLIAGENTHART, VOORZITTER VASTSTELLINGS- COMMISSIE WISKUNDE VMBO

Madeleine Vliegenthart is ruim acht jaar voorzitter van de vaststelling-commissie wiskunde vmbo. ‘Mijn zittingsperiode loopt af, ik blijf tot er een vervanger is geworven. Het is geweldig leuk werk. Ik heb zelf jarenlang wiskundeles gegeven op een vmbo-school in Rotterdam en ook examenklassen gehad. Nog altijd vind ik de sfeer tijdens zo’n examenperiode heel bijzonder.’

In de acht jaar dat Madeleine voorzitter is, is er in de werkwijze van de commissie niet veel veranderd: ‘De commissie bestaat naast mijzelf uit docentleden met ervaring in het lesgeven van wiskunde aan vmbo-examenklassen. We zijn inmiddels een geoliede machine en werken al lang samen. We beoordelen de examenopgaven die door Cito in samenwerking met docenten ontwikkeld zijn en stellen de examens vast. Ons doel is te komen tot een goed en evenwichtig examen dat recht doet aan alle niveaus.’

“

Ons doel is te komen tot een goed en evenwichtig examen dat recht doet aan alle niveaus.

”

‘Voor het examen wiskunde vmbo gaat het om drie centrale examens: vmbo kader (kb), vmbo basis (bb) en het examen voor de gemengde en theoretische leerweg (gl/tl). De meeste scholen kiezen er voor het basis en

kader examen digitaal af te nemen, een enkele school kiest nog voor examens op papier. Het examen wiskunde gl/tl kunnen leerlingen alleen op papier maken.’

Docentbetrokkenheid

Madeleine is enthousiast over hoe het College voor Toetsen en Examens (CvTE), als regisseur van de centrale examens, docenten bij dit hele proces betreft: ‘Docenten hebben zitting in de diverse commissies en helpen bijvoorbeeld bij het pretesten van examenopgaven. De CvTE-organisatie is goed zichtbaar. Ook de regio-bijeenkomsten die het CvTE organiseert en de samenwerking met vakverenigingen zorgt ervoor dat veel docenten worden bereikt.’

Normering

‘Na afname van de examens beantwoorden we via de Examenlijn van het CvTE vragen van docenten. Van Cito ontvangen we daarna de analyses van de scores per toetsvraag. Wij beoordelen die analyses en overleggen met onze partners bij Cito en het CvTE. Ook betrekken we de klachten van leerlingen daarbij die binnenkomen via het LAKS. Al die input leidt uiteindelijk tot een weloverwogen N-term.’

Madeleine licht toe: ‘De N-term voor een examen bepaalt de grens tussen voldoende en onvoldoende. Via een zorgvuldige procedure stelt het CvTE de N-term vast. De eindexamenkandidaten van dit jaar hebben vanaf 2020 minder (fysiek) les gehad waardoor ze zich anders moesten voorbereiden op het eindexamen. Vandaar dat net als vorig jaar vanwege corona de N-term op een andere manier wordt vastgesteld dan in eerdere jaren.’

‘Net als vorig jaar konden leerlingen in het voortgezet onderwijs de centrale examens spreiden over het eerste en het tweede tijdvak en kregen zij een extra herkansing voor het centrale examen.’

Bijzondere lichting

‘Dit is een bijzondere lichting examenkandidaten die al vanaf klas 2 met lockdowns te maken heeft gehad. Door de verschillen tussen digitaal en op papier examineren én door het extra tijdvak vanwege corona was het bekendmaken van de uitslag op eenzelfde datum voor vmbo en havo/vwo dit jaar helaas geen optie. Op 15 juni ontvingen vmbo basis- en kaderleerlingen de uitslag. Dat was iets later dan de havo/vwo- en de gl/tl-leerlingen die op 9 juni wisten of ze geslaagd zijn. Maar het belangrijkste is natuurlijk dat de vlag uit kan. Dat gun ik elke leerling.’

‘ZORGEN DAT LEERLINGEN DE CIJFERS KRIJGEN DIE PASSEN BIJ HUN GELEVERDE PRESTATIES’ JACQUELINE WOONING, PROGRAMMAMANAGER NORMERING

Kandidaten die in 2022 in het voortgezet onderwijs eindexamen deden hadden, net als in 2021, een andere voorbereiding dan voor de coronapandemie. Vanaf half januari 2022 waren schoolsluitingen gelukkig niet meer aan de orde, maar eindexamenkandidaten in het voortgezet onderwijs hadden ruim twee jaar te kampen gehad met coronamaatregelen. Voor de centrale examens golden daarom nog aanvullende maatregelen: zo konden kandidaten hun centrale examens spreiden over twee tijdvakken, een extra herkansing doen en een vak wegstrepen bij de uitslagbepaling zolang dit geen kernvak betrof.

Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) is verantwoordelijk voor de normering van de centrale examens. Omdat leerlingen vanwege de coronamaatregelen met onder meer schoolsluitingen, digitaal onderwijs en ziekteverzuim te maken hadden met een andere voorbereiding op de centrale examens, zag het CvTE zich vanaf het schooljaar 2020-2021 voor de opdracht geplaatst in korte tijd een andere, tijdelijke, normering te realiseren. Een normering die er niet van uitging dat leerlingen dezelfde vaardigheid zouden hebben als in voorgaande jaren. En die toch de scores van leerlingen zorgvuldig en eerlijk moest waarderen. Jacqueline Wooning, programmamanager Normering bij het CvTE licht toe wat dit betekende.

Aangepaste normering

‘We konden niet meer normeren zoals we voor corona deden. Zonder op alle technische details in te gaan, komt het erop neer dat de gebruikelijke instrumenten om de vaardigheid van leerlingen [over de jaren heen] te vergelijken niet meer bruikbaar waren. Normaal gesproken werken we met een absolute normering: een prestatie die in het ene jaar een 6 waard is, is in een ander jaar ook een

6 waard. Dat kon nu niet. We moesten dus in korte tijd iets anders bedenken, maar we wilden wel zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke normeringssystematiek blijven. Met de normeringsdeskundigen van Cito en het CvTE zijn we aan de slag gegaan om voorstellen uit te werken. Dat resulteerde in een relatieve normering in combinatie met de historische N-term en een docentenoordeel.’ Jacqueline benadrukt dat de aanpassingen in de systematiek niet bedoeld zijn om een soepeler normering toe te passen: ‘Dat is een misvatting. De systematiek die we toepassen is de beste benadering van de absolute normering die we in normale jaren toepassen en doet het beste recht aan de prestatie van de leerlingen.’

Communicatiecampagne

‘Vooral het schooljaar 2020-2021 was daarom hectisch,’ vervolgt Jacqueline. ‘Na het uitdenken van de aangepaste systematiek moest deze voor de besluitvorming aan verschillende partijen worden voorgelegd én vervolgens moesten we dit toch vrij technische verhaal communiceren aan mensen die minder ingevoerd zijn in de systematiek van normeren. Dit hebben we onder andere gedaan met

een webinar en een filmpje (Examenblad.nl, jaarring 2022, Normering centrale examens 2022). En dat alles onder ‘stoom en kokend water’. Dat is toen gelukt.’ In 2022 hebben we op hoofdlijnen dezelfde systematiek gebruikt als in 2021, alleen hebben we deze op enkele onderdelen verder fijn geslepen. Gelukkig konden we voor de examencampagne van 2022 veel sneller tot besluitvorming komen. Vóór corona was normering vaak een gevoelig onderwerp, maar ik heb de indruk dat de aangepaste normering, mede door de duidelijke uitleg, geaccepteerd is. We hebben weinig commentaar gekregen.’

Docentenoordeel

‘Als de effecten van corona in de toekomst geen rol meer spelen bij de centrale examens gaan we weer terug naar een systeem van absolute normering. Dat is toch het meest ideaal. De manier waarop gaat wel veranderen, omdat we er juist door corona achter zijn gekomen dat ons systeem op onderdelen niet robuust genoeg was. We zijn nu de aanpassingen aan het uitdenken. Het docentenoordeel dat de afgelopen twee jaar is toegevoegd is bijvoorbeeld een waardevol, aanvullend element dat we misschien willen integreren in de nieuwe systematiek.’

Vaardigheidsonderzoek

‘Op basis van de aangepaste normering van de centrale examens in het voortgezet onderwijs in 2021 en 2022 konden we geen conclusies trekken over de vaardigheid van de leerlingenpopulatie. Maar dat wil je natuurlijk wel weten. Daarom heeft het Cito op verzoek van het ministerie

van OCW en in opdracht van het CvTE in 2021 en 2022 na afloop van de centrale examens onderzoek laten doen naar de daadwerkelijke vaardigheid van de kandidaten bij de centrale examens.’

“

Als CvTE hebben we de verantwoordelijkheid voor goede centrale examens en een rechtvaardige normering.

”

‘In de onderzoeken werd de gemiddelde vaardigheid van zowel 2021 als 2022 vergeleken met de gemiddelde vaardigheid van voor de coronapandemie. De vaardigheid bleek gedaald terwijl voor Engels zelfs een (lichte) stijging in vaardigheid te zien was. Die daling lag wel in de lijn der verwachting na de twee coronajaren.’ Jacqueline onderstreept dat het voor het CvTE eigenlijk niet uitmaakt of de leerlingen al dan niet vaardiger worden: ‘Dat is niet onze taak. Als CvTE hebben we de verantwoordelijkheid voor goede centrale examens en een rechtvaardige normering; onze opdracht was en is te zorgen dat leerlingen de cijfers krijgen die passen bij de prestaties die ze hebben geleverd. In mijn ogen zijn we daar ook in 2022 goed in geslaagd.’

‘CONTACTEN MET HET WERKVELD AANHALEN’ LINDA VAN ABELEN, CLUSTERMANAGER MBO

Linda van Abeelen is clustermanager mbo bij het College voor Toetsen en Examens (CvTE) en verantwoordelijk voor het centraal examen mbo Nederlandse taal 2F en 3F en Engels op niveau B1 en B2. Daarvoor werkte ze als examenadviseur bij Examenservices, een organisatie die het mbo en de branches ondersteunt met beroepsgerichte examens. Na zeven jaar was ze toe aan iets nieuws.

‘Ik had net mijn master Toetsdeskundige afgerond toen ik de vacature clustermanager mbo tegenkwam en besloot te solliciteren. Er zijn veel raakvlakken tussen mijn huidige en mijn vorige functie. Die functie ging vooral over de kaders en richtlijnen rondom examinering; in mijn werk bij het CvTE houd ik regie op de hele examencyclus in samenwerking met de ketenpartners Cito en DUO. Ook heb ik contact met OCW over ontwikkelingen in het mbo en de vakken Nederlands en Engels.’

‘Wat ik interessant vind, is dat mijn werk nu ook een politiek-bestuurlijke dimensie heeft. Dat vraagt een andere manier van opereren. Wat je hier doet ligt meer onder een vergrootglas, dat maakt het werk voor mij boeiend. Om nog beter inzicht te krijgen hoe die politieke wereld werkt en wat mijn rol daarin is, volg ik een training politiek-bestuurlijke sensitiviteit. Dat lijkt me heel interessant.’

Examencyclus doorlopen

‘Jaarlijks doorlopen we een examencyclus van de constructie door Cito, de vaststelling door het CvTE, de distributie door DUO, de examenafname op de instellingen, de analyse door Cito en de normering door het CvTE.’ Linda’s verantwoordelijkheid is regie houden over dit hele proces. Dat bestaat onder meer uit het maken van constructieafspraken met Cito, het aansturen van

de vaststellingscommissies die de examens vaststellen, het opstellen van afnamecondities en ervoor zorgen dat de normering wordt vastgesteld. Binnen deze terugkerende werkzaamheden zijn er – vanwege de meerdere afnameperiodes van examens in het mbo – kleinere cycli gedurende het opleidingsjaar. ‘In het algemeen verlopen de centrale examens in het mbo soepel.’

Betere interpretatie

‘Onlangs hebben we vanuit het CvTE samen met Cito een training psychometrie georganiseerd. Door deze verdiepende training op het gebied van toetstechniek kunnen de leden van de vaststellingscommissie de toets-itemanalyse – die Cito voor elk examenitem maakt – nog beter interpreteren. De vaststellingscommissie beoordeelt alle minder goed functionerende items en adviseert het CvTE een item wel of niet mee te laten tellen in het examen. Daarna stellen we vanuit het CvTE de normering vast.’

Input vanuit de praktijk

Een belangrijk speerpunt voor dit jaar is het aanhalen van de contacten met het werkveld. ‘Door corona waren fysieke contacten en werkbezoeken de afgelopen twee jaar zo goed als onmogelijk. Bijna alle communicatie verliep online. Half oktober hadden we nog een online kennissessie voor zo’n zestig mbo-docenten Nederlands en Engels,

waarin we informatie gaven over het hele proces achter de centrale examens. Omdat we ook graag direct van docenten willen horen wat er leeft, willen we maandelijks een mbo-instelling bezoeken. Die input helpt ons om de kwaliteit van de examens en het proces te verbeteren. Het is goed om een mbo-instelling van binnen te zien en te kijken hoe de examinering in de praktijk verloopt: soms denk je dat iets werkt en lopen instellingen toch tegen dingen aan. Instellingen die het leuk vinden om met ons in gesprek te gaan, kunnen zich bij ons melden.’

“

Het is goed om een mbo-instelling van binnen te zien en te kijken hoe de examinering in de praktijk verloopt.

”

Klankbordgroepen

‘We zijn ook gestart met een klankbordgroep Nederlands 3F. Daar was veel belangstelling voor. We zijn nu gestart met een klankbordgroep van zo’n tien docenten Nederlands

die lesgeven aan examenkandidaten Nederlands 3F. Met hen bespreken we waar ze tegenaan lopen en wat we in de toekomst kunnen verbeteren. Dat wordt zeer gewaardeerd. Wat ook leuk is, is dat docenten onderling tips uitwisselen over hoe zij studenten voorbereiden op de examens. Op termijn willen we ook klankbordgroepen starten voor mbo-docenten Nederlands 2F en Engels B1 en B2.’

Een kijkje in de keuken

Binnen het CvTE-bureau werkt Linda vanuit het cluster mbo samen met de clusters Nederlands als tweede taal (Ntz) en het cluster primair onderwijs (po) in het team NMP. ‘Het is inspirerend bij elkaar in de keuken te kijken. Zo is het bijvoorbeeld in het primair onderwijs qua toetsen en toetsontwikkeling heel anders geregeld dan in het mbo. Ik vind het op mijn beurt weer leuk en zinvol om mijn collega’s kennis te laten maken met beroepsgerichte examinering. Daarvoor hebben we onlangs een werkbezoek gebracht aan het IBKI, het instituut voor certificering en examinering in de mobiliteitsbranche en binnenkort gaan we op bezoek bij de sectie Horeca van het Koning Willem I College in Den Bosch. Ik denk dat het heel goed is dat we vanuit het CvTE meer naar buiten gaan en dat we intern van elkaar leren. Dat maakt het werk voor mij extra leuk.’

‘WIJ DOEN ER ALLES AAN OM EEN KANDIDAAT EXAMEN TE LATEN DOEN’

FRANK DE BRUIN, DOCENT WISKUNDE EN ALGEMEEN SECRETARIS STAATSEXAMENS VOORTGEZET ONDERWIJS

Eindexamenkandidaten die geen eindexamen doen op een reguliere school voor voortgezet onderwijs, kunnen in alle vakken staatsexamen doen en zo op een eigen tempo hun certificaten of vo-diploma halen. Een belangrijk onderdeel van de staatsexamens zijn de mondelinge examens. Deze vinden plaats op verschillende locaties in Nederland. De locatie Amersfoort is de grootste. Daar zorgt een team van zo’n 20 mensen er tijdens de examenperiode en herkansingsperioden voor dat de mondelinge staatsexamens soepel verlopen.

Frank de Bruin, wiskundeleraar aan de bovenbouw van scholengemeenschap Spieringshoek in Schiedam, is algemeen secretaris op de staatsexamenlocatie in Amersfoort. Hij houdt van afwisseling. Naast het lesgeven – ‘dat blijft nog steeds leuk’ – is hij op zijn eigen school examensecretaris en mentor van 5 havo. Daarnaast is hij

algemeen vakvoorzitter bij de Staatsexamens vo en lid van de werkgroep Kwaliteitszorg. Vroeger gaf hij ook nog tennisles: ‘Of je nu wiskunde geeft of tennisles, bij allebei is altijd mijn streven dat leerlingen elke les wat nieuws leren én dat ze het leuk vinden.’ Voor de mondelinge staatsexamens was Frank aanvankelijk examiner wiskunde, tot hij een keer het verzoek kreeg in te vallen als algemeen secretaris. Dat beviel goed: ‘Ik houd ervan dingen te regelen, snel te schakelen en onverwachte zaken op te lossen, en ik kreeg te horen dat ik het goed deed. Dus inmiddels doe ik het alweer een aantal jaar met veel plezier. Als algemeen secretaris bij de mondelinge staatsexamens ben je hét aanspreekpunt en de regelaar tijdens de examen- en herkansingsperioden’.

Intensieve periode

De mondelinge examens worden tijdens de zomervakantie afgenomen in een periode van twee weken. In de eerste

“
Of je nu wiskunde geeft of tennisles,
bij allebei is altijd mijn streven dat
leerlingen elke les wat nieuws leren
én dat ze het leuk vinden.
”

week zijn dat de examens vwo en havo en in de tweede week komen daar de examens vmbo-tl bij. ‘Dat is flink aanpoten. Op ‘onze’ locatie betekent dit dat ons team zes dagen in de week, de zaterdag ook, van half acht tot na zes uur werkt om kandidaten, ouders, begeleiders en examinatoren te ontvangen, te registreren, wegwijs te maken en om brandjes te blussen. Per dag zijn er zo’n 60 duo’s examinatoren die, afhankelijk van het vak, zes tot acht examens per dag afnemen en beoordelen. Behoorlijk intensief dus. DUO levert de roosters aan, maar dagelijks moeten we improviseren: examinatoren die onverwacht uitvallen, kandidaten die naar een verkeerde locatie komen of te laat zijn. We proberen altijd een oplossing te vinden; wat er ook gebeurt, wij zorgen ervoor dat kandidaten hun examens kunnen doen. Gelukkig is er op een grote locatie als in Amersfoort ruimte om te schuiven, doordat er meer mensen zijn.’

Blij en happy naar huis

‘Voor mijn rol als algemeen secretaris is het belangrijk om goed met mensen om te kunnen gaan, met kandidaten, ouders en begeleiders én ook met examinatoren. Mensen

voelen aan dat de sfeer goed is, er is weinig gedoe. We zijn een hecht team, goed op elkaar ingespeeld, de meesten draaien al langer mee. Je moet elkaar kunnen vertrouwen.’ Corona zette de afgelopen twee jaren de mondelinge staatsexamens vo behoorlijk onder druk. Examinatoren en kandidaten vielen vaker uit vanwege ziekte, er kwamen extra afnameperiodes en herkansingen wat meer vroeg van de organisatie. Het was af en toe puzzelen om bijna elk weekend weer voldoende examinatoren en locatie-medewerkers te vinden voor de geplande herkansingen – met name na de zomervakantie. We doen het allemaal in onze vrije tijd, tegen een kleine vergoeding, en die extra belasting was pittig. Hopelijk horen die bijzondere omstandigheden tot het verleden.’

‘Het geeft mij altijd weer veel voldoening om kandidaten te kunnen helpen bij wie het om wat voor reden dan ook in het reguliere onderwijs niet lukt. Ik vind het geweldig wanneer al die bijzondere kandidaten – topsporters, ouderen, leerlingen van particuliere scholen, noem maar op – na hun laatste mondelinge examen van onze locatievoorzitter hun vo-certificaten of vo-diploma ontvangen en ze blij en happy naar huis gaan’.

‘VOOR DEZE FUNCTIE IS HET PRETTIG DAT IK DE DOELGROEP GOED KEN’ MEREL DIRKX, CLUSTERMANAGER STAATSEXAMEN NEDERLANDS ALS TWEEDE TAAL (NT2)

Merel Dirkx werkt sinds mei 2022 als clustermanager Ntz bij het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Na haar studie Nederlands werkte ze acht jaar als docent Ntz en projectleider bij een taalschool. ‘Ik was daar al veel bezig met de Ntz-examens, dus de vacature voor clustermanager Ntz trok me aan. Voor deze functie is het prettig dat ik de doelgroep goed ken.’

Kennis van de doelgroep is een belangrijk voordeel bij de nieuwe Wet Inburgering 2021. Eén van de veranderingen in deze wet is namelijk dat het taalniveau B1 voor nieuwkomers de norm wordt. Voorheen was dat taalniveau A2. Merel: ‘De verwachting is dat er veel meer inburgeraars Staatsexamen Ntz op niveau B1 zullen gaan doen. Maar hoeveel kandidaten dat zijn en in welk tempo ze zich melden is nu nog lastig te voorspellen, want de meeste kandidaten staan nu nog aan het begin van hun opleiding. Dat is best spannend, wij hebben ons goed voorbereid. We werken daarin nauw samen met onze partner DUO. DUO is verantwoordelijk voor de praktische en logistieke kant van het Staatsexamen Ntz.’

Aanpassen communicatie

‘Deze verandering heeft ook consequenties voor onze communicatie’, vertelt Merel. Zij heeft binnen het driekoppige CvTE-cluster Ntz onder meer communicatie in haar takenpakket. ‘We verwachten dat kandidaten die onze website in de toekomst gaan bezoeken minder taalvaardig zullen zijn dan onze huidige Ntz-examenkandidaten. Daar zullen we in onze manier van communiceren rekening mee moeten houden. Daarnaast gaan we ons, behalve op doelgroepen als docenten en taalcoördinatoren in bibliotheken, ook richten op gemeenten. Gemeenten hebben

namelijk de regie op de uitvoering van de Wet Inburgering gekregen. Daarvoor werk ik nauw samen met onze afdeling Communicatie, ik voed hen vanuit de inhoud en vanuit mijn kennis van de verschillende doelgroepen en van de ins en outs van het Ntz-onderwijs.’

“
Ik werk nauw samen met onze afdeling
Communicatie, ik voed hen vanuit
de inhoud en vanuit mijn kennis van de
verschillende doelgroepen en van de
ins en outs van het Ntz-onderwijs.
”

Deelname beurzen

‘Voorheen lag een deel van de communicatie over het Staatsexamen Ntz bij het Steunpunt Ntz, sinds januari doen we alle communicatie zelf. Op die manier willen we het CvTE ook voor de mensen in het Ntz-veld een ‘gezicht’ geven. Zo stonden we in oktober en november bijvoorbeeld

op drie beurzen: een beurs in Den Haag gericht op expats – ook die behoren tot onze doelgroep –, een congres van het tijdschrift LES voor Ntz-docenten en een congres van

Klantcontact mee. Zij krijgt alle vragen binnen, dus zij weet ook goed wat er speelt. We willen daar graag in gesprek met mensen om te horen wat hun informatiebehoefte is en waar ze tegenaan lopen.’

“
We willen graag in gesprek met mensen
om te horen wat hun informatiebehoefte
is en waar ze tegenaan lopen.
”

het LOWAN gericht op docenten Nederlands die werken in internationale schakelklassen. Een mooie uitdaging voor ons, gelukkig gaat ook een collega van onze afdeling

Samenwerking

Merel vertelt dat er nog meer projecten op de rol staan: ‘We gebruiken de uitkomsten van een lezersonderzoek om te bepalen hoe we Ntz-docenten en andere doelgroepen nog beter kunnen informeren. Ook zal onze website www.staatsexamensntz.nl op termijn in een nieuw jasje gestoken worden. Dat bereiden we nu voor. Meer dan genoeg te doen, dus. Ik vind vooral het samenwerken met de verschillende partijen inspirerend en voel me thuis bij het CvTE: het CvTE heeft veel aandacht voor z’n personeel, er is bijvoorbeeld een mooi kennismakingsprogramma en het is een plek waar fijne mensen werken.’

2. TAKEN, FEITEN EN CIJFERS

2.1 CENTRALE EINDTOETS PO

Het CvTE is tot en met schooljaar 2022-2023 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Centrale Eindtoets in het primair onderwijs. Dit betekent onder andere dat het CvTE de toetswijzer en de niveaus en opgaven van de toetsen vaststelt. Ook stelt het CvTE de beoordelingsnormen en de scores vast die daarbij horen. Daarnaast is het CvTE verantwoordelijk voor het opstellen van het leerlingrapport. De Centrale Eindtoets is er in twee varianten: de papieren Centrale Eindtoets en de digitale adaptieve Centrale Eindtoets.

In 2019 is de digitale adaptieve Centrale Eindtoets niet afgenomen.

In 2020 ging de Centrale Eindtoets niet door als gevolg van de coronamaatregelen.

2.1.1 Aantallen

TABEL 1 AANTAL AFGENOMEN CENTRALE EINDTOETSEN EN AANTAL DEELNEMENDE SCHOLEN

jaar	papier	digitaal	totaal	wereldoriëntatie	aantal scholen
2018	79.225	24.184	103.409	49%	3.846
2019	87.666	-	87.666	43%	3.206
2020	-	-	-	-	-
2021	57.655	22.943	83.266	35%	2.903
2022	55.843	23.805	79.648	28%	2.784

2.1.2 Resultaten

TABEL 2 GEMIDDELDE STANDAARDSCORE EN PERCENTAGE BEHAALD REFERENTIENIVEAU PER DOMEIN

jaar	gemiddelde standaard-score	1F taal-verzorging	2F taal-verzorging	1F lezen	2F lezen	1F rekenen	1S rekenen
2018	536	97%	58%	98%	74%	92%	45%
2019	536	98%	63%	99%	79%	92%	46%
2020	-	-	-	-	-	-	-
2021	535	96%	61%	96%	74%	91%	42%
2022	535	97%	62%	98%	73%	92%	43%

2.2 CENTRALE EXAMENS VO

Het CvTE stelt voor de centrale examens vo de syllabi vast met de specificaties voor de examenstof uit het examenprogramma. Ook geeft het de opdracht om de opgaven tot stand te brengen en deze vast te stellen. Daarnaast is het CvTE onder meer belast met het bepalen van het examenrooster, de toegestane hulpmiddelen en de beoordelingsnormen.

In 2020 zijn geen centrale examens afgenomen en is het schoolexamencijfer gebruikt als eindcijfer (zie tabel 3). In 2021 en in 2022 zijn de centrale examens grotendeels doorgegaan maar met een aantal maatregelen en aanpassingen. Zo was het mogelijk om:

- het cijfer van een vak (niet zijnde een kernvak) niet mee te laten tellen in de uitslagbepaling (duimregeling);
- een extra vak te herkansen;
- de eerste afname van het eindexamen te spreiden over de eerste twee tijdvakken; om dit mogelijk te maken is het tweede tijdvak verlengd en was er een derde tijdvak op de scholen;
- in het vmbo bb en vmbo kb de beroepsgerichte profielvakken af te sluiten met een schoolexamen, in plaats van het centraal schriftelijk en praktijkexamen (cspe).

2.2.1 Aantallen

TABEL 3 AANTAL KANDIDATEN CENTRALE EXAMENS VOORTGEZET ONDERWIJS

jaar	vmbo bb	vmbo kb	vmbo gl/tl	havo	vwo	totaal
2018	19.820	30.323	60.536	61.694	41.874	214.247
2019	18.053	29.785	60.284	60.467	41.533	210.122
2020	-	-	-	-	-	-
2021	15.838	27.431	54.377	58.608	41.282	197.536
2022	14.827	25.865	51.769	54.993	40.929	188.383

De vermelde aantallen zijn de aantallen ingeschreven kandidaten bij het begin van het cursusjaar, zoals verstrekt door DUO. De aantallen kandidaten zijn gebaseerd op het aantal door scholen bestelde centrale examens bij DUO. Het aantal kandidaten dat feitelijk examen doet, ligt gemiddeld genomen enkele procenten lager omdat scholen bij het opgeven van de aantallen soms een zekere marge aanhouden. (Bron: Cito, *Examenverslag 2022*.)

TABEL 4 AANTAL CENTRALE EXAMENS VO EXCLUSIEF DIGITALE EXAMENS

Hieronder is het totaal aantal papieren centrale examens voor de drie tijdvakken in 2022 opgenomen, met twee keer het 3e tijdvak, in juli en augustus. (Bron: Cito, *Examenverslag 2022*).

schooltype	1 ^e tijdvak	2 ^e tijdvak (herkansing)	3 ^e tijdvak (juli)	3 ^e tijdvak (augustus)	totaal
havo/vwo	51	50	50	50	201
vmbo algemene vakken	50	49	49	49	197
vmbo beroepsgericht	54	0	0	0	54
totaal	162	99	99	99	452

TABEL 5 AANTAL VAKKEN MET UITGELEVERDE DIGITALE EXAMENS EN TOETSEN

Behalve de centraal schriftelijke examens op papier zijn er centrale examens en toetsen waarbij de computer wordt gebruikt. De digitale examens zijn flexibel in afname; er is geen sprake van tijdvakken zoals bij de papieren centrale examens.

schooltype	digitale examens	aantal vakken
vmbo bb	algemene vakken (flexibel) m.u.v. Frans, Spaans, Turks en Arabisch	10
vmbo kb	algemene vakken (flexibel) m.u.v. Frans, Spaans, Turks en Arabisch	10
vmbo gl/tl	muziek, dans, drama	3
havo	kunst (algemeen), muziek	5
vwo	kunst (algemeen), muziek	5
vmbo beroepsgericht	minitoetsen en ICT-opdrachten cspe's (profielvakken)	27

2.2.2 Resultaten

Voor het voortgezet onderwijs presenteren wij geen resultaten, omdat behalve het centraal examenresultaat ook het schoolexamen meetelt voor het eindresultaat.

2.3 STAATSEXAMENS VO

De Staatsexamens vo voor vmbo, havo en vwo bestaan evenals de eindexamens vo uit twee gedeelten: het centraal examen en het college-examen. Het centraal (schriftelijk) examen is identiek aan het centraal examen van de reguliere scholen en wordt ook op hetzelfde moment afgenomen. Het college-examen bestaat uit een mondeling examen, bij een aantal vakken aangevuld met een schriftelijk of praktisch college-examen. Het CvTE is verantwoordelijk voor het vaststellen van het examenreglement, het organiseren, afnemen en beoordelen van de examens, de benoeming van examenfunctionarissen en het vaststellen van de uitslag en het uitreiken van diploma's en certificaten. Ook is het CvTE verantwoordelijk voor het bij regeling vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting, het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven en het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen voor de college-examens.

2.3.1 Aantallen

TABEL 6 AANTAL DEELNEMERS STAATSEXAMENS VO

jaar	vo	vso	totaal
2020	2.520	3.755	6.275
2021	3.098	3.667	6.765
2022	2.763	3.680	6.443

2.3.2 Resultaten

Hieronder zijn de slagingspercentages te vinden van de diplomakandidaten voor de staats-examens vo voor de verschillende schoolsoorten. Hierbij moet een aantal belangrijke kanttekeningen worden gemaakt, omdat het beeld van 2021 en 2022 slechts beperkt te vergelijken is met slagingspercentages in het reguliere onderwijs en ten opzichte van voorgaande jaren. Dat komt door:

- Verbeterde registratie
Doordat het slagingspercentage in 2021 en 2022 is berekend door het aantal geslaagde kandidaten af te zetten tegen het aantal kandidaten dat daadwerkelijk opging voor een diploma en niet tegen het aantal kandidaten dat zich aanmeldde voor een staats-examen, kunnen de cijfers moeilijk vergeleken worden met eerdere jaren.
- Beperkte aantallen
Het totale aantal kandidaten dat via de staatsexamens vo opging voor een vo-diploma is relatief klein (6.443 kandidaten) in vergelijking met het aantal examenkandidaten in het reguliere onderwijs (185.634) (Bron: Examenmonitor vo 2021 (DUO)). Dat maakt de percentages minder robuust. Om die reden is het vmbo-bb en vmbo-kb niet meegenomen omdat deze aantallen te klein zijn.

TABEL 7 AANDEEL GESLAAGDE DIPLOMAKANDIDATEN NAAR SUBPOPULATIE OVER DE JAREN 2018-2022

jaar	vo	vso
2018	63%	74%
2019	69%	79%
2020	59%	85%
2021	81%	90%
2022	73%	86%

Tabel 8 toont de slagingspercentages van alle diplomakandidaten. De tabel bevat alleen deelnemers die ook minstens één examen hebben gedaan in 2022. Diplomakandidaten die uitsluitend vakken hebben ingewisseld, zoals een grote groep vmbo-tl-deelnemers uit het vo, zijn niet in de slagingspercentages meegenomen.

TABEL 8 AANDEEL DIPLOMAKANDIDATEN DAT GESLAAGD IS, NAAR SUBPOPULATIE EN EXAMENNIVEAU

examenniveau	vo	vso	totaal
vwo	66%	78%	68%
havo	73%	78%	75%
vmbo-gl/tl	86%	88%	88%
vmbo-bb/kb	-	96%	96%
totaal	73%	86%	82%

2.4 CENTRALE EXAMENS MBO

Het CvTE is verantwoordelijk voor de uitvoering van de centrale examens Nederlandse taal en Engels in het mbo. Dit houdt in dat het CvTE zorgt voor vastgestelde centrale examens inclusief de normering en regels voor de afname. Tot en met het schooljaar 2018-2019 gold dit ook voor rekenen. Sinds het schooljaar 2019-2020 kunnen instellingen kiezen voor een eigen instellingsexamen rekenen of gebruik maken van de centrale examens rekenen voor het mbo van het CvTE.

2.4.1 Aantallen

TABEL 9 AANTAL AFNAMES CENTRAAL EXAMEN NEDERLANDSE TAAL

jaar	2F mbo entree, 2 en 3	3F mbo 4
2018	98.500	108.300
2019	99.108	108.514
2020	83.287	95.166
2021	90.199	121.104
2022	81.648	110.492

TABEL 10 AANTAL AFNAMES CENTRAAL EXAMEN ENGELS (B1 EN B2) VOOR MBO 4

jaar	Engels B1	Engels B2
2018	91.600	15.200
2019	99.446	10.146
2020	81.876	7.020
2021	110.450	8.678
2022	98.574	8.259

2.4.2 Resultaten

Omdat instellingen vrij zijn in het programmeren van de centrale examens in het curriculum (wanneer en hoe vaak), kunnen geen aantallen unieke kandidaten worden gepresenteerd, maar slechts het aantal afgenomen examenafnames per vak. Ook kan geen resultaat op het examen worden gepresenteerd, omdat behalve het centraal examenresultaat ook een instellingscijfer meetelt voor het eindresultaat.

2.5 STAATSEXAMENS NT2

Het CvTE is verantwoordelijk voor de inhoud en de organisatie van de Staatsexamens Nederlands als tweede taal (Nt2). Het CvTE is verantwoordelijk voor het verstrekken van exameninformatie, het tot stand brengen en vaststellen van opgaven, het inschrijven van kandidaten en het uitreiken van diploma's en certificaten. Een examenprogramma bestaat uit vier onderdelen: lezen, luisteren, schrijven en spreken. Kandidaten die voor alle vier de examenonderdelen zijn geslaagd, krijgen het Diploma Staatsexamens Nt2. Kandidaten kunnen meermalen aan een of meer staatsexamenonderdelen deelnemen.

2.5.1 Aantallen

TABEL 11 AANTAL AFNAMES STAATSEXAMENS NT2

jaar	programma I	programma II	totaal
2018	21.541	23.123	44.664
2019	15.630	16.313	31.943
2020	11.418	13.772	25.190
2021	12.484	14.826	27.310
2022	13.997	15.410	29.407

2.5.2 Resultaten

TABEL 12 SLAGINGSPERCENTAGES STAATSEXAMENS NT2, PROGRAMMA I 2018-2022

jaar	spreken	luisteren	schrijven	lezen	gemiddeld
2018	54%	64%	66%	49%	58%
2019	53%	66%	60%	51%	57%
2020	57%	67%	63%	56%	61%
2021	56%	66%	65%	58%	61%
2022	57	65	66	53	60

TABEL 13 SLAGINGSPERCENTAGES STAATSEXAMENS NT2, PROGRAMMA II 2018-2022

jaar	spreken	luisteren	schrijven	lezen	gemiddeld
2018	59%	61%	59%	49%	57%
2019	43%	61%	63%	61%	58%
2020	46%	59%	66%	62%	59%
2021	73%	67%	69%	59%	67%
2022	72%	60%	64%	59%	64%

2.6 COMMUNICATIE EN DIENSTVERLENING

2.6.1 Klantcontact

Gedurende het hele jaar beantwoordt de afdeling Klantcontact vragen in uiteenlopende categorieën. In de maanden april tot en met juni fungeert de afdeling Klantcontact als Examenlijn.

TABEL 15 AANTAL MELDINGEN PER SECTOR TEN OPZICHTE VAN HET TOTAAL IN 2022

(1 januari – 31 december 2022)

sector/onderwerp	aantal	percentage van totaal
computereexamens	38	1,0%
centrale examens mbo	191	5,2%
Staatsexamens vo	86	2,3%
Staatsexamens Ntz	997	27,2%
Centrale Eindtoets po	18	0,5%
centrale examens vo	2255	61,6%
klacht/bezwaar/beroep	2	0,1%
algemeen CvTE	35	1,0%
woordvoering	38	1,0%
totaal	3.660	100%

Tabel 15 is inclusief de vragen over examens voor kandidaten met een ondersteuningsbehoefte (po, vo en mbo). Tabel 16 geeft hiervoor een specificatie.

Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte

Ook leerlingen met een beperking, ziekte of handicap moeten onderwijs kunnen volgen. Daarbij hoort dat zij toetsen en examens kunnen maken, waarbij rekening is gehouden met hun beperking, met behoud van de toets- of exameneisen.

Vanuit het CvTE bieden we de kaders aan waarbinnen scholen en instellingen zelf aanpassingen mogen doen. Ook bieden we ondersteuning bij het vinden van oplossingen in complexe situaties. De inzet van ondersteuning of van een hulpmiddel en het leveren van maatwerk gebeurt in het po, vo, mbo en bij de Staatsexamens Ntz. In onderstaande tabel is het aantal vragen van scholen aan het CvTE over de examinering van kandidaten met een ondersteuningsbehoefte per sector weergegeven.

TABEL 16 AANTAL VRAGEN OVER KANDIDATEN MET EEN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

sector	aantal
po	5
vo	588
mbo	218
totaal	811

2.6.2 Communicatiekanalen

College voor Toetsen en Examens

- www.cvte.nl
- Twitteraccount @hetcvte
- Instagram hetcvte
- YouTube College voor Toetsen en Examens
- Klantcontact, info@cvte.nl

Centrale Eindtoets po

- www.centraleeindtoetspo.nl
- Brochure *De Centrale Eindtoets in 2022, informatie voor scholen*
- Ouderkrant *De Centrale Eindtoets 2022, informatie voor ouders*

Centrale examens vo

- Septembermededeling, Februari- en Maartaanvulling 2022, zie: www.examenblad.nl
- Examenlijn van de afdeling Klantcontact voor vragen van docenten gedurende afnameperiode
- www.examenblad.nl - hieraan is een mailsysteem gekoppeld waarmee scholen, examensecretarissen en docenten gericht geïnformeerd worden.
- www.mijneindexamen.nl voor eindexamenleerlingen
- Voorlichtingsfilms over totstandkoming centrale examens en normering via het YouTube-kanaal van het College voor Toetsen en Examens (zie afspeellijsten Centrale examens vo en Normering).
- Digitale veldraadplegingen van conceptsyllabi en een terugkoppeling daarvan via: www.examenblad.nl

Staatsexamens vo

- www.staatsexamensvo.nl voor algemene informatie over de Staatsexamens vo
- Brochure *Mondelinge examens Staatsexamens voortgezet speciaal onderwijs*
- Brochure *Staatsexamens vo aandachtspunten en tips voor het examineren in 2022*
- Praktische zaken als aanmelden, staatsexamenregelingen, vakinformatie en procedures, via: www.duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat

Centrale examens mbo

- www.examenbladmbo.nl - hieraan is een mailsysteem gekoppeld waarmee instellingen en examencommissies gericht geïnformeerd kunnen worden over de centrale examens Nederlandse taal en Engels. Daarnaast worden er aan instellingen rekenexamens beschikbaar gesteld die instellingen kunnen gebruiken als instellingsexamen.
- Ook is er voorbeeldmateriaal beschikbaar via:
 - Voorbeeldtoetsen en -examens via: <http://oefenen.facet.onl>
 - Openbaarmaking rekenopgaven via: www.rekenopgaven-etalage.nl (t/m 31/12/2022)

Staatsexamens Ntz

- www.staatsexamensntz.nl
- Inhoudelijke informatie van het CvTE over het Staatsexamen Ntz, wat er van deelnemers verwacht wordt, adressen van instituten waar cursussen worden gegeven en staatsexamenregelingen en procedures.
- Informatie over praktische zaken als aanmelding, betaling, uitslag via DUO/Examen-diensten: www.duo.nl/particulier/staatsexamenkandidaat
- Nieuwsbrief over het staatsexamen Ntz
- Oefenexamens voor alle vaardigheden en openbare opgaven Schrijven I en Spreken I zijn beschikbaar via: www.ntz-oefenomgeving.facet.onl.

2.7 JURIDISCHE ZAKEN

2.7.1 Regelingen

Het CvTE stelt jaarlijks een aantal regelingen en besluiten vast, onder meer over de examenopgaven, correctiemodellen, beoordeling en normering. Voor zijn taak bij het afnemen van de Staatsexamens stelt het CvTE onder meer jaarlijks de programma's voor toetsing en afronding vast voor het vo en de examenreglementen voor zowel de Staatsexamens vo als de Staatsexamens Nt2. Het CvTE heeft dit jaar 31 regelingen vastgesteld, die in de Staatscourant zijn gepubliceerd. Het overzicht met regelingen is hieronder opgenomen.

Regelingen die een direct gevolg zijn van coronamaatregelen

Zes regelingen zijn vastgesteld naar aanleiding van de maatregelen die werden getroffen om de verspreiding van corona tegen te gaan en die mogelijk invloed hadden op de voorbereiding voor de examens en toetsen of op de normering. Het CvTE besloot opnieuw, net als in 2021, tot het uitbreiden van de perioden waarin enkele van de examens in het mbo en in het vo werden afgenomen. Ook paste het CvTE de toetsadviescategorieën aan voor de adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de afname van de Centrale Eindtoets in het primair onderwijs. De toetscategorieën zijn aangepast omdat er sprake kan zijn van leervertraging die is ontstaan door maatregelen als het voor langere periode sluiten van de basisscholen, ondanks de inzet van de leerkrachten en onderwijsondersteuners in het primair onderwijs. Door de wijze van normering aan te passen, waarbij een brugklastype wordt verbonden aan een standaardscore-interval, wordt recht gedaan aan de potentie van deze leerlingen.

Technische aanpassing als gevolg van de invoering van twee wetten

In 2022 werden de *Wet voortgezet onderwijs (WVO) 2020* en (het eerste deel van) de *Wet Open Overheid (WOO) van kracht*. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen door de WVO 2020 beoogd en de gevolgen voor de regelgeving en de praktijk van het College zijn daarom beperkt. Daar waar nodig zijn de regelingen vastgesteld door het College en (technisch) aangepast aan de nieuwe wet. Ook de invoering van de WOO heeft tot enkele aanpassingen geleid, die moesten worden verwerkt in het Bestuursreglement van het College voor Toetsen en Examens.

Vorbereiding invoering Wet doorstroomtoets po

Dit jaar zijn er ook voorbereidingen getroffen voor de invoering van de doorstroomtoets in het primair onderwijs (Stb. 2022, 135). In 2023 wordt de Centrale Eindtoets voor het laatst afgenomen. Het College biedt voor komend schooljaar niet langer zelf een eindtoets aan. Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel dat de doorstroomtoets regelt, kreeg het College een nieuwe wettelijke taak. Het College zal vanaf het schooljaar 2023-2024 beoordelen of een doorstroomtoets voldoet aan de wet en kan worden erkend voor een periode van vier jaar. Steeds jaarlijks zal het beoordelen of een eindtoets ook voor dat jaar voldoet. Ook zal het College voortaan de leerlingvolgsystemen erkennen als die voldoen aan de wet, dan voor een periode van tien jaar. Omdat potentiële toetsaanbieders tijdig op de hoogte moeten zijn van wat van hen mag worden verwacht onder het nieuwe systeem, heeft het College in 2022 de toetswijzer, beoordelingskaders en de regeling voor de normering van de doorstroomtoets, vastgesteld.

Korte omschrijving regeling	publicatie	publicatie-datum	vanwege corona
Besluit vaststelling afnameperiode centrale eindtoets po, schooljaar 2022-2023	Stcrt. 2022, 406	1/11/2022	
Regeling beoordelingsnormen Staatsexamen Nt2	Stcrt. 2022, 408	1/11/2022	
Regeling aangewezen vakken tweede tijdvak centrale examens vo 2022	Stcrt. 2022, 2949	1/28/2022	
Besluit houdende wijziging van het besluit Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs 2022 in verband met de verlenging van de afnameperiode van het schriftelijk centraal examen in het tweede tijdvak en de publicatie van het rooster voor het tweede tijdvak	Stcrt. 2022, 2953	1/28/2022	ja
Regeling houdende wijziging van de vaststelling van de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores voor het centraal examen vwo, havo, vmbo	Stcrt. 2022, 4901	2/17/2022	
Regeling houdende wijziging van de Regeling beoordelingsnormen Staatsexamens vo en Staatsexamens vo BES 2015	Stcrt. 2022, 4903	2/17/2022	
Besluit houdende wijziging van het besluit Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs 2022 in verband met de bekendmaking van het rooster van het derde tijdvak van het examenjaar 2022	Stcrt. 2022, 7655	3/22/2022	ja
Regeling aangewezen vakken derde tijdvak centrale examens vo 2022	Stcrt. 2022, 7656	3/22/2022	
Regeling wijziging Regeling examenreglement staatsexamens vo in verband met de uitbreiding van de herkansingsmogelijkheden, mogelijk te kiezen voor eerste keer deelname in eerste of tweede tijdvak en aanpassing van de zak-slaagregeling	Stcrt. 2022, 11497	4/28/2022	ja
Regeling PTA staatsexamens VO 2023	Stcrt. 2022, 11339	4/29/2022	
Regeling houdende een technische wijziging van verschillende regelingen in verband met de totstandkoming van de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020	Stcrt. 2022, 11445	4/29/2022	
Regeling houdende wijziging van de Regeling beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores centrale eindtoets PO, in verband met het na de afname van de centrale eindtoets po vaststellen van de toetsadviescategorieën	Stcrt. 2022, 11338	4/29/2022	ja
Besluit houdende een technische wijziging van het Bestuursreglement College voor Toetsen en Examens in verband met de totstandkoming van de Wet open overheid, de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020	Stcrt. 2022, 13747	5/25/2022	
Regeling houdende wijziging van de Regeling PTA staatsexamens VO 2023, in verband met het ten onrechte vaststellen van de programma's voor toetsen en afsluiting voor de vakken management en organisatie vwo en algemene natuurwetenschappen havo en vwo 2023	Stcrt. 2022, 14137	5/27/2022	
Besluit houdende wijziging van het besluit Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs 2023 in verband met de verlenging van de afnameperiode voor de digitale centrale examens in de algemene vakken van de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg	Stcrt. 2022, 17992	7/22/2022	ja
Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs in 2024	Stcrt. 2022, 17985	7/22/2022	

Korte omschrijving regeling	publicatie	publicatie-datum	vanwege corona
Regeling toetsreglement van de centrale eindtoets po schooljaar 2022-2023	Stcrt. 2022, 17980	7/22/2022	
Besluit Tijdvakken centrale examinering mbo, studiejaar 2023-2024	Stcrt. 2022, 17989	7/22/2022	
Regeling examenreglement Staatsexamens Ntz 2023	Stcrt. 2022, 17991	7/22/2022	
Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2024	Stcrt. 2022, 17986	7/22/2022	
Regeling examenreglement staatsexamens vo 2023	Stcrt. 2022, 17987	7/22/2022	
Regeling syllabi centrale examens vo 2024	Stcrt. 2022, 18949	7/26/2022	
Regeling houdende een wijziging van de Regeling aangepaste wijze of vorm van examineren centrale examens mbo	Stcrt. 2022, 21649	8/18/2022	
Regeling examenprotocol centrale examinering mbo 2022	Stcrt. 2022, 21654	8/18/2022	
Besluit Aanmeldprocedure Staatsexamen Ntz 2024	Stcrt. 2022, 26158	10/5/2022	
Regeling toetswijzer doorstroomtoets PO	Stcrt. 2022, 26159	10/5/2022	
Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen PO	Stcrt. 2022, 30337	11/9/2022	
Regeling beoordelingsnormen doorstroomtoetsen PO	Stcrt. 2022, 32912	12/8/2022	
Regeling beoordelingskader doorstroomtoets PO	Stcrt. 2022, 33368	12/13/2022	
Besluit houdende wijziging van het besluit Rooster voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens voortgezet onderwijs 2023 in verband met de verlenging van de afnameperiode voor de centraal schriftelijke en praktische examens in de beroepsgerichte profielvakken, voor de digitale centrale examens in de algemene vakken van de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg en van het schriftelijk centraal examen in het tweede tijdvak	Stcrt. 2022, 34932	12/27/2022	ja
Regeling houdende wijziging van de Regeling beoordelingsnormen Staatsexamen Ntz in verband met de verlenging van de maximale examenduur van de Examens Spreken Programma I en II	Stcrt. 2022, 34930	12/28/2022	

2.7.2 Klachten

Het CvTE is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en daarom zelf verantwoordelijk voor het afhandelen van de klachten die het ontvangt. Het CvTE heeft dit jaar verschillende klachten en burgerbrieven in behandeling genomen. Klachten konden doorgaans tot tevredenheid van de burger worden afgehandeld zonder formeel oordeel. Slechts één van de klachten zal naar alle waarschijnlijk begin 2023 leiden tot een oordeel van het College over zijn handelen in deze kwestie.

Naar aanleiding van de uitvoering van de Staatsexamens door DUO heeft de dienst 25 klachten geregistreerd. Van deze klachten heeft DUO er 12 doorgestuurd naar het CvTE. DUO stuurt klachten door als deze gaan over de inhoud van de examens en de examinering. Geen van de doorgezonden klachten heeft geleid tot een oordeel van het CvTE, omdat steeds naar tevredenheid van de klagers aan de klacht tegemoet kon worden gekomen en de behandeling eerder kon worden afgerond. DUO heeft zelf 13 van de klachten namens het CvTE afgedaan. Het gaat dan om de praktische uitvoering en het faciliteren van de examens waar DUO een grote rol bij heeft. Drie van de klachten waren volgens DUO geheel of gedeeltelijk gegrond.

2.7.3 Bezwaar en beroep

Omdat het CvTE een zelfstandig bestuursorgaan is, is het behalve verantwoordelijk voor de besluiten die het zelfstandig neemt, ook verantwoordelijk voor het afhandelen van de bezwaarschriften die daartegen worden gericht. Dit jaar heeft CvTE één bezwaarschrift ontvangen en afgehandeld.

DUO heeft 71 bezwaarschriften ontvangen over de uitvoering van de Staatsexamens, die DUO namens het CvTE in behandeling heeft genomen. Dit heeft afgelopen jaar geleid tot 59 beslissingen op bezwaar. Drie van de bezwaren waren niet ontvankelijk. DUO heeft 44 keer namens het CvTE besloten een bezwaar (gedeeltelijk) gegrond te verklaren en 15 keer bleken de bezwaren ongegrond. De overige bezwaarschriften zijn doorgezonden, ingetrokken of hebben direct geleid tot een nieuw besluit zonder dat een beslissing op bezwaar moest worden genomen. Het leeuwendeel van de bezwaren werd ingediend naar aanleiding van het besluit van DUO om een kandidaat niet toe te laten, omdat de aanmelding foutief was of te laat.

2.7.4 College voor de Rechten van de Mens

Het CvTE is op één zitting van het College voor de Rechten van de Mens verschenen als informant. Aanleiding voor de zitting was een klacht van de ouders van een dyslectische leerling over het aan hem niet toestaan van het gebruik van dicteersoftware door de school. De ouders waren van mening dat de school de leerling daardoor discrimineerde op basis van zijn beperking en in strijd handelde met de *Wet gelijke behandeling op basis van chronische ziekte of handicap*. Aangezien het CvTE adviseert over ondersteuningsmogelijkheden voor examenkandidaten met een ondersteuningsbehoefte, onder meer door middel van de brochure *Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte*, werd het CvTE opgeroepen om bij de zitting als informant te verschijnen. Het oordeel van het College van de Rechten van de Mens luidde dat de ouders niet ontvankelijk waren in hun klacht, omdat de school het gebruik van de software inmiddels had toegestaan. Het College merkte op dat het CvTE in zijn advisering niet voldoende duidelijk was naar de school en ouders. Het CvTE heeft naar aanleiding daarvan zijn brochure aangepast.

3. FINANCIËLE EN PERSONELE JAARRAPPORTAGE 2022

3.1 FINANCIËLE RAPPORTAGE

Het hybride werken werd in 2022, waarin er nog een laatste lockdown was tot half maart, het nieuwe werken. Hiermee gingen we naar een nieuw 'normaal' van kosten voor reizen, verblijf en locatie, die daarmee een significant gedeelte van vooral de programmakosten vormen. Wel heeft de start van de laatste lockdownperiode een effect gehad op de uitgaven van 2022. Van het totale overschot van € 1,7 miljoen is echter niet alles aan dit corona-effect toe te schrijven.

Bij de programmakosten is in 2022 voor € 1,3 miljoen minder uitgegeven dan begroot, bij de apparaatskosten is er voor 0,4 miljoen minder uitgegeven.

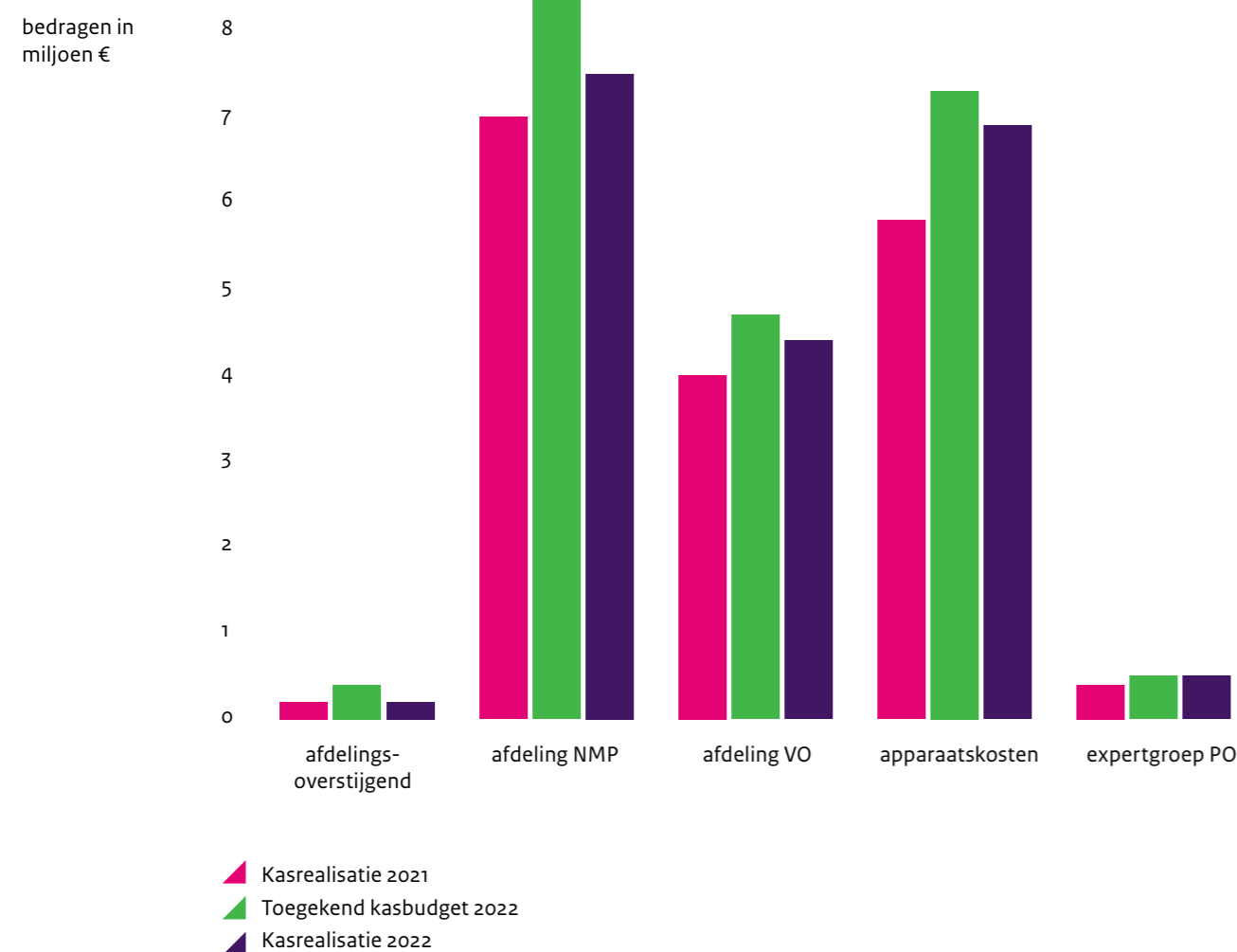
Bij het programmagedeld waren de belangrijkste oorzaken voor het overschot van € 1,3 miljoen:

- Voor de Staatsexamens Nt2 is € 0,55 miljoen minder uitgegeven, wat vooral toe te schrijven is aan minder activiteiten tijdens de lockdownperiode. Halverwege 2022 was reeds € 0,3 miljoen van het toegekende bedrag voor Nt2 aan het ministerie teruggegeven.
- Het hybride werken maakt dat commissieleden deels digitaal aan commissievergaderingen deelnemen of dat overleggen geheel digitaal zijn. Dit gegeven over alle sectoren levert een kostenbesparing op van € 0,45 miljoen.

Bij de apparaatskosten is voor het overschot van € 0,4 miljoen een aantal oorzaken te noemen:

- In het APK-budget is de toekenning van € 0,5 miljoen opgenomen voor de Verbeteragenda Staatsexamens vo. Ruim drie ton hiervan betreft de inhuur van ICT-consultants, welke is aanbesteed in een raamovereenkomst met resultaatverplichting. Door deze constructie, waarbij na oplevering pas betaling plaats vindt, zijn in 2022 geen uitgaven geweest voor deze inhuur.
- Hybride werken zorgt structureel voor minder kosten door thuiswerken en digitaal vergaderen, wat resulteerde in onder andere minder reis-, verblijf- en kantoorkosten.
- Sinds 2020 kunnen bureaumedewerkers een deel van het IKB-budget opsparen voor een sabbatical of prepensioen. Dit leidt in de jaren waarin gespaard wordt tot lagere loonkosten.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS: FINANCIËN 2020 EN 2021

FINANCIËLE RAPPORTAGE 2022

Begrotingspost	Kasrealisatie 2021	Toegekend kasbudget 2022	Kasrealisatie 2022
Afdelingsoverstijgend			
Collegekosten	41.608	314.000	176.649
Digitalisering	151.850	50.000	39.938
Totaal afdelingsoverstijgend	193.458	364.000	216.587
Afdeling NMP			
Staatsexamens Ntz	6.101.171	7.130.000	6.713.262
Eigen activiteiten CvTE Staatsexamens Ntz	311.484	322.000	189.623
Centraal examen mbo	324.320	448.000	360.449
Centrale Eindtoets po	173.946	165.000	119.077
Nieuw stelsel centrale eindtoetsing po	64.981	170.000	40.034
NMP in Caribisch Nederland	2.466	118.000	66.849
Totaal afdeling NMP	6.978.368	8.353.000	7.489.294
Afdeling VO			
Syllabuscommissies vo	96.249	182.000	83.551
Vaststellingscommissies vo	3.119.445	3.523.000	3.417.027
Ieders Examen	89.222	350.000	245.414
Staatsexamens vo	380.044	277.000	354.582
Overige reguliere activiteiten	288.560	313.000	269.860
CE vo in Caribisch Nederland	20.457	45.000	5.451
Totaal afdeling VO	3.993.977	4.690.000	4.375.885
Totaal programmaged CvTE	11.165.803	13.407.000	12.081.766
Apparaatskosten			
Lumpsum CvTE Eigen Personeel	4.730.093	6.223.000	5.714.783
Lumpsum CvTE Inhuur Personeel	147.422	150.000	324.328
Materiële APK	968.074	930.000	855.159
Totaal apparaatskosten	5.845.589	7.303.000	6.894.270
Totaal CvTE	17.011.392	20.710.000	18.976.036
Expertgroep PO - programmaged	386.440	450.000	486.861
Totaal CvTE + Expertgroep PO	17.397.832	21.160.000	19.462.897

3.2 PERSONELE RAPPORTAGE

3.2.1 Bezetting

In 2022 is het personeelsbestand met 10 medewerkers gegroeid van 55 naar 65 medewerkers met een ambtelijk dienstverband. Het aantal fte's steeg van 49,6 naar 59,8 fte. De gemiddelde werktijd is 0,92 fte per medewerker.

Behalve deze medewerkers waren er op 31 december 2022 nog vier extern ingehuurde krachten, één hbo-stagiaire en één uitzendkracht actief bij het CvTE.

3.2.2 Mobiliteit

De groei met 10 medewerkers is het saldo van het vertrek van 7 medewerkers en de komst van 17.

De mobiliteit uitgedrukt in aantallen in- door- en uitstroom over 2022 is:

- instroom van buiten het Rijk: 15 medewerkers;
- inkomende doorstroom binnen het Rijk: 2 medewerkers;
- uitgaande doorstroom binnen het Rijk: 2 medewerkers;
- uitstroom naar buiten het Rijk: 5 medewerkers (pré)pensioen;
- interne doorstroom binnen het CvTE: 4 medewerkers.

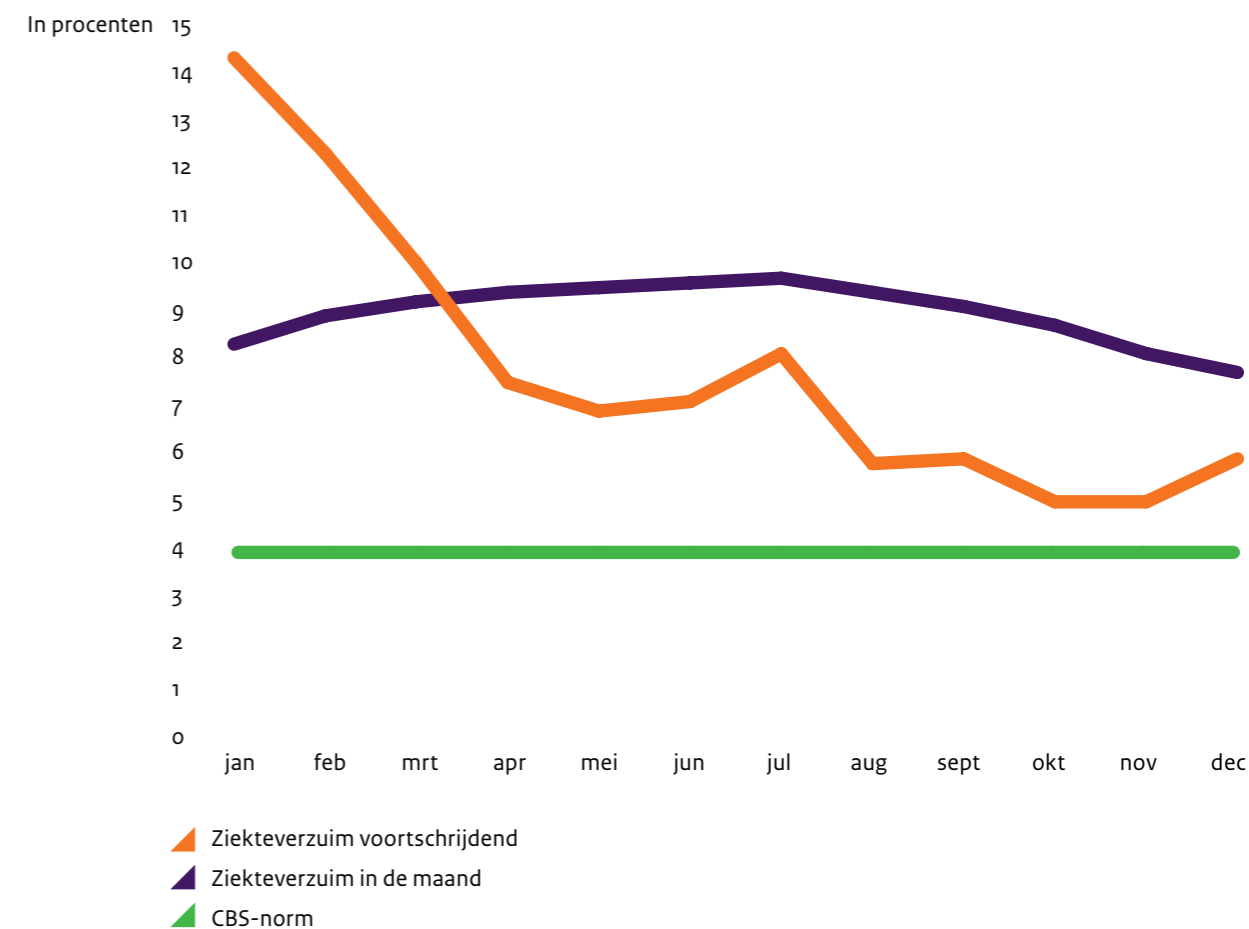
3.2.3 Ziekteverzuim

Waar het ziekteverzuim in 2021 gekenmerkt werd door een stijgende lijn, is gelukkig in 2022 sprake van een sterke daling van 14,3% in januari naar waarden tussen de 5 en 6% in de laatste vijf maanden van het jaar. Daarmee zit het nog steeds flink boven de CBS-norm van 4%.

Door de hoge waarden in de laatste vijf maanden van 2021 en de eerste zeven van 2022 is het voortschrijdend gemiddelde over heel 2022 erg hoog, maar vanaf augustus daalt het.

Vaak is het verzuim niet werkgerelateerd, soms wel coronagerelateerd en soms wordt iemand door een ziekte of een ongeval getroffen, met langdurig verzuim tot gevolg. Gelukkig laten alle medewerkers met langdurig verzuim een geleidelijk herstel zien.

ZIEKTEVERZUIM 2022

COLOFON

Redactie College voor Toetsen en Examens

Vormgeving en-publique.nl

Fotografie Marijke Volkers

Fotografie interviews Jarno Kraaijvanger (workflow)

Uitgave maart 2023

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Diploma's in Nederland zijn voor een belangrijk deel gebaseerd op landelijke, centrale examens. Het vertrouwen van vervolgopleidingen en werkgevers in diploma's is dus onder meer afhankelijk van de kwaliteit van die examens.

Als College voor Toetsen en Examens (CvTE) zorgen we voor centrale examens die dat vertrouwen waard zijn. Vanuit de gedachte 'van, voor en door het veld' werken we nauw samen met mensen uit het onderwijs, zoals docenten, leerkrachten en examensecretarissen.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensnt2.nl](https://www.staatsexamensnt2.nl)